

Piteå Kommun

Handlingsplan

för högre resultat i

Norrfjärdensområdet

Ann-Sofie Gustavsson

Lena Lidström

Anita Texwall

Sara Rönnbäck

Inledning

På kommunnivå når Piteås skolor goda resultat. Liksom för riket i övrigt kan skillnader i resultat ses dels mellan skolor men också inom skolor och mellan pojkar och flickor. Utifrån de skillnader som kan ses beslutade nämnden att uppdra förvaltningen att analysera resultaten mer ingående.

Utbildningsledare Anette Christofferson blev klar med en rapport i ärendet i november 2013. Utifrån de resultat som lyfts fram i rapporten och aktuell forskning ska förvaltningen tillsammans med de rektorer som ansvarar för de verksamheterna som uppvisar lägre resultat upprätta handlingsplaner i syfte att öka måluppfyllelsen för eleverna.

Bakgrund

Norrfjärdensområdet har över tid haft lägre måluppfyllelse vad gäller genomsnittligt meritvärde än andra skolor i kommunen. Resultaten vad gäller behörighet till gymnasieskolan ligger på förväntad nivå. Uppdraget enligt styrdokumentet är att alla elever ska nå målen. Skolan har varit medveten om att måluppfyllelsen vad gäller meritvärde ligger för lågt och analyser utifrån detta har gjorts av Porsnässkolan. Analyser utifrån måluppfyllelse har även gjorts på övriga skolenheter i området. I Christoffersons rapport och skolornas egna analyser framträder ingen entydig bild av vad de låga meritvärdena beror på.

Utifrån ledningens analys och Hatties metastudie *Visible learning* finns ett antal faktorer att lyfta fram:

- Goda grunder, vikten av tidiga insatser: Tidiga insatser har inte prioriterats i tillräcklig grad och elever har lämnats utan tillräckliga grunder för att klara efterföljande stadium.
- Elever i behov av stöd och särskilt stöd: Några år har området haft en ovanligt hög andel elever i behov av stöd eller särskilt stöd vilket belastat specialpedagogerna.
- Inkludering: Ibland har skolan brustit i det inkluderande perspektivet och inte lagt tillräckligt fokus på åtgärder inom gruppens ram.
- Vikten av höga förväntningar: Tilltron till elevers förmåga att nå höga resultat har inte i tillräcklig omfattning präglat verksamheterna.
- Attityder och värderingar hos elever och föräldrar: Alltför många nöjer sig med de lägre betygsstegen och har inte ambition och motivation att sträva efter hög kunskapsutveckling.

Förskole- och skolenheterna i vårt område ska präglas av följande framgångsfaktorer som Skolverket bl.a. lyfte på aktualitetskonferens i Umeå 2014.

- Tydligt pedagogiskt ledarskap
- Kunniga och engagerade lärare, handledare och mentorer
- Öppenhet, trygghet och arbetsro
- Strukturerad och varierad undervisning mot målen
- Höga förväntningar
- Inkluderande perspektiv
- Forskning och beprövad erfarenhet
- Formativ bedömning
- Kollegialt lärande
- Systematiskt kvalitetsarbete
- Tidiga insatser

Mål

Höja resultaten för området så att det genomsnittliga meritvärdet stiger. Ett genomsnittligt meritvärde i vårt område bör ligga på lägst 205 poäng. Alla elever ska lämna grundskolan med godkända betyg och nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Gemensam vision

I Christofferssons rapport var en skillnad mellan Norrfjärdensområdet och de andra granskade områdena att en gemensam vision saknades. En bra vision ska vara inspirerande och ge fokus och energi samt ge ett tydligt avstamp för ett förändringsarbete. En vision ska harmoniera med verksamhetens syften och mål och vara väl känd i verksamheten.

Under de senaste åren har förskolechef och rektorer samarbetat för att skapa samsyn i ett 1-16 års perspektiv och skapa struktur i detta arbete. Pedagogerna i området har haft teamträffar och samarbetat kring olika frågor exempelvis pedagogisk dokumentation, bedömning, kursplaner, övergång mellan förskola och skola samt fått ta del av gemensamma föreläsningar med en gemensam övergripande inriktning kring värdegrunden.

Syftet med träffarna har varit att alla ska sträva mot samma mål och ha en samsyn gällande kunskaper, normer och värden samt vilka åtgärder som ska göras för att nå de mål som leder fram mot en gemensam vision. Denna vision ska vara tydlig för barn/elever och föräldrar så att de känner igen sig vid övergångar från förskola till skola och från en skola till en annan inom samma område. För personalen innebär en gemensam vision en tydlighet och ett ställningstagande i vilken riktning verksamheten ska utvecklas.

Enbart en vision leder inte till utveckling - visionen måste vara känd, förstås och delas av alla som arbetar i verksamheten för att den ska leda till avsedd utveckling.

Åtgärder:

- Ledningen och en gemensam skolutvecklingsgrupp bestående av representanter från alla verksamheter ska arbeta fram en gemensam vision för området.
- Ledningen och den gemensamma skolutvecklingsgruppen ska skapa delaktighet i visionsarbetet hos övriga pedagoger i området.
- Visionen ska kommuniceras och förankras hos barn/elever och föräldrar
- Visionen ska kommuniceras och förankras hos samtliga pedagoger som arbetar inom verksamheten

Ovanstående arbete påbörjas våren 2014.

Värdegrund

Enligt Skolinspektionens Kvalitetsgranskning 2012:9 tydliggörs att "Ett medvetet värdegrundsarbete som genomsyrar skolornas förhållningssätt är centralt för att uppnå och bevara trygga och goda studiemiljöer". Både nationella och internationella studier visar att kamrateffekter har stor inverkan

på elevers studieresultat och detta förutsätter en god social miljö. Hattie lyfter i sin metastudie att några av de starkaste positiva påverkansfaktorerna inom skolan är klassrumsklimatet och kamratinflytandet. Arbetet med relationer och värdegrund ska alltid finnas med som en naturlig del i arbetet i klassrummet. Det är ytterst viktigt att eleverna känner att de tillhör gruppen, klassen och att alla är lika mycket värda.

Vid förskolorna och skolorna i Norrfjärdensområdet pågår ett arbete med värdegrunden som syftar till att alla barn och elever ska vara viktiga och ges goda förutsättningar att lyckas och nå framgång i livet. Detta arbete bör fortsätta och utvecklas ytterligare för att skapa en optimal lärmiljö med goda kamratrelationer där varje enskild elev ses som en tillgång för de övriga och ett klimat som tillåter misslyckande och vänder det till värdefull lärdom.

Åtgärder:

- Anlita Ulrika Bergmark i syfte att utveckla värdegrundsarbetet inom förskola / skola.
- Fortsatt kompetensutveckling inom etik och jämställdhet för områdets ledning och pedagoger.

Genomförs läsåret 2014/15

I arbetet med värdegrunden är det viktigt att skapa en positiv och tillåtande arbetsmiljö för pedagogerna som gynnar kollegialt lärande. Den personal som finns på förskolan och skolan är i högsta grad betydelsefull för hur barn och elever trivs och upplever sin lärmiljö, de är en del av densamma och därför måste personalen ha en god arbetsmiljö.

I den medarbetarenkät som genomfördes hösten 2012 framkom att personalen trivs på arbetet, med sina arbetskamrater och med sina ledare men att de har en mycket hög arbetsbelastning. Ledningen har under våren 2013 utarbetat en handlingsplan för att förbättra arbetsmiljön.

Åtgärder:

- Ledningen skapar tydliga strukturer och en organisation som skapar förutsättningar för en minskad arbetsbelastning för medarbetarna.
- Ledningen skapar tillfällen och möjliggör pedagogernas kollegiala lärande och samarbete.

Påbörjat läsåret 2013/14

Samarbete skola-hem

Varje förskola och skola har ett samarbete med vårdnadshavare genom utvecklingssamtal, föräldramöten och samrådsforum. Utformningen och innehållet av dessa möten har skiljt sig mellan förskolor och skolor.

De senaste åren har förskolechef, rektorer och pedagoger genomfört gemensamma föräldrakvällar för samtliga föräldrar i området med miniföreläsningar i syfte att förebygga och ge stöd i föräldrarollen. Mötena har varit uppskattade av föräldrarna.

Ett bra samarbete mellan förskolan/skolans personal och föräldrar är en viktig framgångsfaktor för barn och elevers lärande och utveckling. Enligt Hattie är föräldrarnas delaktighet och förväntningar på elevens lärande viktig för elevernas lärande och kunskapsutveckling.

För att skapa den gemensamma samsynen som beskrivs ovan bör det finnas en plan för innehållet i föräldramöten som ger föräldrarna information om förskolan/ skolans uppdrag och innehåll, annan aktuell information och som även bidrar till att föräldrar kan diskutera gemensamma frågor.

Åtgärd:

- En gemensam plan ska utarbetas för förskolans och skolans föräldramöten.

Kunskapsutveckling

I de analyser av resultat som tidigare gjorts för varje skolenhet har framkommit att resultaten i NO-ämnena varit låga. Med anledning av detta har ett arbete genomförts med implementering av LGR - 11 och med kursplanerna för NO-ämnena i åk 4-6. Detta arbete har ägt rum vid gemensamma träffar under läsåren 2011/2012 och 2012/2013.

I nuvarande åk 7 ser vi att satsningen har gett resultat. Eleverna har goda kunskaper och visar goda resultat inom NO -ämnena såväl som i andra ämnen.

Även matematikämnet har haft låga resultat både vad gäller andel som klarar lägsta betygsnivå och andel som får de högsta betygen. Tre skolor deltar nu i studiecirkel i matematik utifrån boken *Förstå och använda tal- en handbok*.

Två skolor deltar i Skolverkets Matematiklyft och områdets övriga skolor kommer att starta kompetensutvecklingen hösten 2014.

I en analys av förskolans verksamheter konstateras brister i att använda matematiska begrepp och synliggöra matematiska situationer.

Pedagogerna vid förskola och fritidshem har arbetat med praktisk matematik i vardagen från 2011. De har läst Anna Palmers bok *Hur blir man matematisk*. Pedagogistan har träffat pedagogerna i förskola och fritidshemsverksamheten kontinuerligt för att skapa en ökad medvetenhet kring begrepp och lärandeprocesser i matematik.

Piteå kommun uppvisar stora skillnader mellan pojkar och flickor i resultat, så även i Porsnässkolan. Skolorna måste arbeta för att höja både pojkars och flickors resultat. Alla elever har rätt att nå lägsta godtagbara kunskapsnivå samt nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

I syfte att höja resultaten i alla ämnen är grundläggande språkutveckling, läsförståelse och arbete med förmågorna viktigt att prioritera i förskola, förskoleklass och grundskolans alla årskurser.

Ledningen konstaterar att det inte räcker med att eleverna kan läsa i slutet av vårterminen i årskurs ett om man vill höja resultaten i alla ämnen. En viktig faktor blir då att fokusera tidigare på läsförståelse och språkutveckling samt arbeta med faktatexter med stigande åldrar.

För att höja måluppfyllelsen i området ser ledningen en vikt av att ha lärare med rätt behörighet och kompetens.

Åtgärder

- Behörigheten ses över och rätt behörighet prioriteras vid anställning.
- Specialpedagogerna i området har en gemensam plan för vilka diagnoser och kartläggningar av elevernas kunskaper i svenska, engelska och matematik som ska genomföras årligen för åk F-6.
- Elever i åk 1 ska efter avslutad höstterminen kunna läsa. Intensiva åtgärder ska sättas in tidigt så att alla når detta mål.
- Insatser från skolutvecklare i språk och matematik.
- Piteå kommun har föreslagit LTU att Norrfjärdensområdet ska utgöra övningsskola för lärarstudier. Om förslaget går igenom innebär det att ett större antal pedagoger kan genomgå handledarutbildning och få uppdrag som handledare vilket ger en kvalitetshöjning och höjer yrkesskickligheten.
- Fortsätta arbetet med förmågorna som ska utvecklas enligt styrdokumentet. Synliggöra och levandegöra förmågorna i alla verksamheter.
- Öka antal förstelärare inom området för ökad måluppfyllelse.

Övergångar

I området finns rutiner för övergångar mellan alla stadier och ett dokument finns för detta. Dock är dokumentet inte tillräckligt förankrat i verksamheten.

Åtgärd:

- Övergångarna ska förankras vid arbetsplatsträffar.

Genomförs hösten 2014.

Elevhälsan

Elevhälsoteamen har under hösten startat ett arbete med att fokusera mer på förebyggande och främjande insatser. De har läst Lars H Gustavssons bok *Elevhälsan börjar i klassrummet* och läser under våren Petri Partanens bok *Att utveckla elevhälsan*. I området har det under en 10-års period bytts kurator inom elevhälsan, i princip varje år. Även SYV för högstadiet har bytts från år till år. Detta är olyckligt, i synnerhet när enkäten "Personligt" under flera år har visat att ett antal elever i området inte mår bra.

Åtgärder:

- Området behöver få behålla samma kurator och SYV för att få en stabilitet kring arbetet med eleverna.
- Ledningen och elevhälsoteamen träffas tillsammans i juni för en uppstart av en gemensam elevhälsoplan.

Elevhälsoplanen utarbetas hösten 2014

Pedagogiska ledarskapet

Varje rektor har var och en för sig analyserat sina skolors resultat och uppföljning. Det har saknats en gemensam analys.

Rektorsteamet har kontinuerliga träffar för att arbeta med gemensamma frågor och samsyn i ett 1-16 årsperspektiv. Det är viktigt att ledningen skapar förutsättningar för kollegialt lärande samt en organisation och struktur för att möjliggöra möten mellan pedagoger.

Förskolechef och rektorer gör kontinuerliga verksamhetsbesök hos pedagogerna. Dessa verksamhetsbesök har olika fokus utifrån styrdokumentet. Efter varje besök ges en återkoppling till pedagogerna.

Åtgärder:

- Gemensam analys i rektorsteamet av nationella proven i åk 3, 6 och 9.
- Gemensam analys i rektorsteamet av betygsresultat i åk 6 och 9.
- Fortsätta med strukturerade verksamhetsbesök med återkoppling av ledningen.
- Skapa en organisation och struktur för att möjliggöra möten mellan pedagoger.
- Gemensam och behovsstyrd kompetensutveckling.

Åtgärderna ska genomföras kontinuerligt.

Reflektioner

Ledningen ser en uppåtgående trend av resultaten i Norrfjärdensområdet. Betygsresultaten i åk. 6 och 7 har höjts innevarande läsår och det ser ledningen som ett delresultat av det gemensamma arbetet som är påbörjat.

Ledningen i Norrfjärden har aktivt valt att behålla teamtanken i ett 1-16 års perspektiv i våra gemensamma frågor. Teamet träffas regelbundet och det har varit en framgångsfaktor och skapat förutsättningar för en samsyn i värdegrundsarbete och kunskaper.

Norrfjärden 2014-02-27